

POSTANOWIENIE

26 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. C.
przeciwko N. spółce komandytowej w likwidacji w K. i P.P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P.P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 9 marca 2022 r., I ACa 834/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 maja 2020 r. Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił nakaz zapłaty z 29 grudnia 2017 r. (punkt I), zasądził od pozwanej N. sp. k. w K. w likwidacji i pozwanego P.P. na rzecz powódki A.C. kwotę 168 210 zł z odsetkami: a) od kwoty 84 105 zł w wysokości ustawowej od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r., a od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie; b) od kwoty 84 105 zł w wysokości 10 % w skali roku za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r., a od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie, przy czym odpowiedzialność pozwanego P. P. jest subsydiarna, co oznacza, że ponosi on odpowiedzialność dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (punkt II). Sąd oddalił powództwo w pozostałej części. Po

rozpoznaniu apelacji pozwanych, Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z 9 marca 2022 r. zmienił powyższy wyrok w punkcie II a) i b), nadając mu treść: „II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 168 210 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 22 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, oddalając także powództwo w części co do odsetek, z zastrzeżeniem, że egzekucja z majątku pozwanego P.P. (komplementariusza) możliwa będzie dopiero w przypadku, gdy egzekucja z majątku N. Spółki komandytowej w likwidacji w K. okaże się bezskuteczna. Sąd drugiej instancji oddalił apelację pozwanych w pozostałej części. Pozwany P.P. wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwany uzasadnił jej oczywistą zasadnością przejawiającą się w tym, że z naruszeniem art. 720 § 1 k.c. Sądy obu instancji uwzględniły roszczenie powódki o zwrot pożyczek udzielonych pozwanej Spółce, w sytuacji gdy umowy pożyczek były nieważne, albowiem obowiązek

zwrotu pożyczek przez Spółkę miał charakter warunkowy (był uzależniony od osiągnięcia przez Spółkę określonego zysku), podczas gdy obowiązek zwrotu pożyczki stanowi postanowienie przedmiotowo istotne umowy pożyczki, a zatem nie może być uzależniony od zdarzenia przyszłego i niepewnego.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nakłada na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skonfrontowanie argumentacji przedstawionej we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania z motywami zaskarżonego orzeczenia nie potwierdza tezy skarżącego o ewidentnej wadliwości wyroku ze względu na rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 720 § 1 k.c. Skarżący trafnie zauważył, że zgodnie z tym przepisem do *essentialia negotii* umowy pożyczki należą: zobowiązanie dającego pożyczkę (pożyczkodawcy) do przeniesienia na własność biorącego określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz zobowiązanie biorącego (pożyczkobiorcy) do zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 r., III CSK 38/11). Zatem to obowiązek zwrotu pożyczki, a nie termin zwrotu, należy do elementów przedmiotowo istotnych umowy pożyczki (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2000 r., I CKN 1040/98). Wbrew twierdzeniom skarżącego Sądy orzekające przyjęły, że strony ustaliły ostateczne zasady zwrotu pożyczonej kwoty w pisemnym porozumieniu z 1 lutego 2012 r., uzależniającym wymagalność od upływu czasu, a nie, jak to miało miejsce we wcześniejszych umowach, także od osiągnięcia przez spółkę określonego zysku. Z ustaleń Sądu wynika także, że osoby zainteresowane (wspólnicy spółki) uchylili

inkryminowane uzgodnienie już wcześniej, bo w porozumieniu z 3 listopada 2011 r. Mając na względzie dokonaną przez Sądy orzekającą wykładnię umowy i porozumienia, nie ma podstaw do przyjęcia, że ich kwalifikacja jako umów pożyczek o treści ostatecznie ustalonej porozumieniem z dnia 1 lutego 2012 r. w stopniu rażąco narusza art. 720 § 1 k.c.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

(A.D.)

[ał]